

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2014

Μάθημα: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 10 Ιουνίου 2014
8:00 – 11:00**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.
- Οι απαντήσεις να είναι σαφείς, ακριβείς και περιεκτικές.
- Όλοι οι υπολογισμοί να φαίνονται στο τετράδιο των απαντήσεων σας.
- Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής.

ΕΡΩΤΗΣΗ Α΄ (Μονάδες 20)

1. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας ζήτησης δύο (2) προϊόντων:

Προϊόν Α		Προϊόν Β	
Τιμή €	Ζητούμενη ποσότητα κιλά	Τιμή €	Ζητούμενη ποσότητα κιλά
20	800	20	900
30	700	30	500
40	600	40	100

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε την ελαστικότητα ζήτησης του προϊόντος Α, όταν η τιμή αυξάνεται από €30 σε €40. Να χαρακτηρίσετε τη ζήτηση του προϊόντος, με βάση το βαθμό ελαστικότητας που θα βρείτε. **(Μονάδες 2)**
- β) Να υπολογίσετε τη μεταβολή στη συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το προϊόν Α, στην περίπτωση αύξησης της τιμής από €30 σε €40. **(Μονάδες 2)**
- γ) Να υπολογίσετε την ελαστικότητα ζήτησης του προϊόντος Β, όταν η τιμή αυξάνεται από €30 σε €40. Να χαρακτηρίσετε τη ζήτηση του προϊόντος, με βάση το βαθμό ελαστικότητας που θα βρείτε. **(Μονάδες 2)**
- δ) Να υπολογίσετε τη μεταβολή στη συνολική δαπάνη των καταναλωτών για το προϊόν Β, στην περίπτωση αύξησης της τιμής από €30 σε €40. **(Μονάδες 2)**
- ε) Όταν το κράτος επιδιώκει αύξηση των φορολογικών του εσόδων, σε ποιο από τα δύο προϊόντα επιλέγει να επιβάλει φόρο κατανάλωσης και γιατί; **(Μονάδες 2)**

2. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας προσφοράς και ζήτησης των κοτόπουλων:

ΤΙΜΗ €	ΖΗΤΟΥΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ/ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΖΗΤΗΣΗΣ (κιλά)	ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ/ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (κιλά)
5	100			700
4	200			500
3	500			0
2		300	400	
1		100	700	

Ζητείται:

- α) Να αντιγράψετε στο τετράδιο σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα. **(Μονάδες 5)**
- β) Να κατασκευάσετε σε διάγραμμα τις καμπύλες ζήτησης και προσφοράς. **(Μονάδες 4)**
- γ) Να προσδιορίσετε την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας. **(Μονάδες 1)**
- (Σύνολο Μονάδων 20)**

ΕΡΩΤΗΣΗ Β΄ (Μονάδες 20)

1. Ο Κ. Φλωρεντιάδης αποχώρησε, στις 31 Δεκεμβρίου 2012, από την επιχείρηση όπου εργαζόταν ως υπάλληλος με ετήσιο μισθό €30.000. Την 1^η Ιανουαρίου 2013 ίδρυσε τη δική του επιχείρηση. Για τη χρηματοδότηση της επιχείρησής του, απέσυρε τις καταθέσεις του, αξίας €20.000 που είχε στην τράπεζα με επιτόκιο 4% ετησίως και αγόρασε εξοπλισμό ίσης αξίας. Επιπρόσθετα δανείστηκε €40.000 με επιτόκιο 5%.

Στο τέλος του 2013, παρουσιάζονται στα λογιστικά του βιβλία μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα στοιχεία:

	€
Εισπράξεις από πωλήσεις	100.000
Μισθοί υπαλλήλων	26.000
Ενοίκιο κτηρίου που ανήκει σε τρίτο	8.000
Διάφορα άλλα έξοδα (ηλεκτρισμός, τηλέφωνα κλπ)	12.000

Το φυσιολογικό κέρδος καθορίστηκε από τον επιχειρηματία σε €16.000.

Ζητείται:

- α) Το Φανερό Κόστος. **(Μονάδες 4)**
- β) Το Αφανές Κόστος. **(Μονάδες 3)**
- γ) Το Οικονομικό Κέρδος. **(Μονάδες 2)**
- δ) Το Συνολικό Κέρδος του επιχειρηματία για το 2013. **(Μονάδες 1)**

Σημείωση: Να δείξετε όλους του υπολογισμούς σας ονομάζοντας κάθε ποσό που καταγράφετε.

2. Να αναφέρετε ποια μεταβλητά έξοδα καλούνται αναλογικά, φθίνοντα και αύξοντα και να εξηγήσετε με αριθμητικό παράδειγμα την κάθε περίπτωση. **(Μονάδες 3)**
 3. Τι είναι το οριακό κόστος, πώς υπολογίζεται και ποια η σημασία του στις επιχειρηματικές αποφάσεις; **(Μονάδες 4)**
 4. Μια επιχείρηση παραγωγής τηλεοράσεων έχει σταθερό ετήσιο κόστος €20.000 και μέσο μεταβλητό κόστος €50. Αν η παραγωγή ανέλθει στις 1 000 μονάδες, να υπολογίσετε το μέσο κόστος. **(Μονάδες 3)**
- (Σύνολο Μονάδων 20)**

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ´ (Μονάδες 20)

1. Δίνονται τα πιο κάτω υποθετικά δεδομένα μιας οικονομίας:

	€ εκ.
Μισθοί και ημερομίσθια υπαλλήλων	800
Ενοίκια	120
Τόκοι	70
Αδιανέμητα κέρδη μετοχικών εταιρειών	120
Μερίσματα μετοχικών εταιρειών	90
Επιδοτήσεις	25
Άμεσοι φόροι	120
Έμμεσοι φόροι	90
Εισοδήματα από το εξωτερικό	130
Εισοδήματα προς το εξωτερικό	40
Αποσβέσεις	45
Εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων	60

Ζητείται:

- α) Το Ακαθάριστο Εγχώριο Εισόδημα σε τιμές συντελεστών. **(Μονάδες 6)**
- β) Το Ακαθάριστο Εθνικό Εισόδημα σε τιμές αγοράς. **(Μονάδες 4)**
- γ) Το Καθαρό Εθνικό Εισόδημα σε τιμές αγοράς. **(Μονάδες 1)**

2. Κατά τη διάρκεια του 2013 μια μεταλλευτική εταιρεία εξόρυξε μέταλλευμα σιδήρου αξίας €80.000 και το πούλησε σε ένα χυτήριο μετάλλων. Το χυτήριο μετάλλων μετά από την επεξεργασία του μεταλλεύματος παράγαγε ράβδους σιδήρου και τους πούλησε σε μια βιομηχανία προς €130.000. Η βιομηχανία χρησιμοποίησε τους ράβδους σιδήρου και παράγαγε γεωργικά εργαλεία συνολικής αξίας €220.000 και τα διέθεσε σε καταστήματα γεωργικών εργαλείων. Τα καταστήματα των γεωργικών εργαλείων πούλησαν τα εργαλεία σε γεωργούς και εισέπραξαν €280.000.

Η αξία του αρχικού αποθέματος στα καταστήματα των γεωργικών εργαλείων ήταν €25.000 και του τελικού αποθέματος €37.000.

Ζητείται:

Να υπολογίσετε την αξία του τελικού προϊόντος που θα συμπεριληφθεί στο εθνικό ή εγχώριο προϊόν:

α) Με τη μέθοδο της τελικής αξίας. **(Μονάδες 1,5)**

β) Με τη μέθοδο της προστιθέμενης αξίας. **(Μονάδες 7,5)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ΄ (Μονάδες 20)

1. Δίνονται τα πιο κάτω υποθετικά στοιχεία για την κυπριακή οικονομία που αφορούν το έτος 2013:

	€ εκ.
Εξαγωγές	200
Εισαγωγές	1.900
Δάνεια από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	3.700
Έσοδα από τον Τουρισμό	5.800
Εξυπηρέτηση εξωτερικού δημόσιου χρέους	1.900
Δαπάνες κυπρίων φοιτητών στο εξωτερικό	800
Δάνεια από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	2.000
Τόκοι και μερίσματα από επενδύσεις κυπρίων στο εξωτερικό	500
Επενδύσεις κυπρίων στο εξωτερικό	3.500
Εισροές κεφαλαίων από την παραχώρηση αδειών εξόρυξης υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου	500
Δαπάνες κυπρίων τουριστών στο εξωτερικό	100

Ζητείται:

- α) Το Εμπορικό Ισοζύγιο **(Μονάδες 1,5)**
β) Το Ισοζύγιο Άδηλων Πόρων **(Μονάδες 3)**
γ) Το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών **(Μονάδες 1,5)**
δ) Το Ισοζύγιο Κίνησης Κεφαλαίων **(Μονάδες 3)**
ε) Το Ισοζύγιο Πληρωμών **(Μονάδες 1)**

2. Να αναφέρετε και να εξηγήσετε ποιο είναι το σημαντικότερο Ισοζύγιο για την Κύπρο. **(Μονάδες 3)**

3. Πρόσφατα η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στην έκδοση Ομολόγου διάρκειας 6 χρόνων με επιτόκιο 5,75%, σε μια προσπάθεια δανεισμού της, πέραν των δανείων που έχει λάβει από Διεθνείς Οργανισμούς και την Τρόικα.

- α) Γιατί το Κράτος καταφεύγει σε δανεισμό; **(Μονάδες 2)**
β) Να αναφέρετε ποιες μορφές δημόσιου χρέους υπάρχουν. **(Μονάδες 1)**
γ) Τι προβλέπει η συνθήκη του Μάαστριχτ για το δημόσιο χρέος και γιατί πρέπει μια χώρα να διατηρεί το ύψος του δημόσιου χρέους της σε λογικά επίπεδα; **(Μονάδες 4)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε΄ (Μονάδες 20)

1. Ο Νικηφόρος Χριστοδούλου είναι διευθυντής πωλήσεων της εταιρείας κατασκευής αρτοποιημάτων «ΑΡΤΟΣ» Λτδ με μηνιαίο μισθό €4.500. Ο Σωκράτης Περικλέους είναι λογιστής στην ίδια εταιρεία με μηνιαίο μισθό €2.000. Και οι δύο υπάλληλοι αμείβονται επιπλέον και με 13^ο μισθό. Οι συντελεστές υπολογισμού του Φόρου Εισοδήματος είναι οι ακόλουθοι:

Φορολογητέο Εισόδημα	Φορολογικός Συντελεστής
€	%
0 - 19.500	0
19.501 - 28.000	20
28.001 - 36.300	25
36301 - 60.000	30
60.001 και άνω	35

Ζητείται:

Να υπολογίσετε το Φόρο Εισοδήματος του Νικηφόρου Χριστοδούλου και του Σωκράτη Περικλέους για το 2013. **(Μονάδες 9)**

2. Τον Δεκέμβριο 2013, ο Νικηφόρος Χριστοδούλου και ο Σωκράτης Περικλέους αγόρασαν οικιακό εξοπλισμό συνολικής αξίας €23.600 που περιλαμβάνει Φ.Π.Α. 18%.

Ζητείται:

- α) Να υπολογίσετε το ποσό του Φ.Π.Α. που πλήρωσε ο καθένας. **(Μονάδες 2)**
- β) Να εξηγήσετε, με αριθμητικούς υπολογισμούς, για ποιον από τους δύο αγοραστές ο Φ.Π.Α. είναι κοινωνικά πιο άδικος και να το σχολιάσετε. **(Μονάδες 3)**
3. Ποια μέτρα δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής λαμβάνει το κράτος σε περιόδους ύφεσης και ανεργίας; **(Μονάδες 6)**

(Σύνολο Μονάδων 20)

(ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100)

---ΤΕΛΟΣ ---